

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU



Vehreä metropolimme

Kangasala – Lempäälä – Nokia – Orivesi – Pirkkala – Tampere – Vesilahti – Ylöjärvi

Asukaswebinaari 7.9.2022

Kaupunkiseudun piilotettuja helmiä tai hyödyntämättömiä vahvuuksia? (terveisiä webinaarin osallistujilta ilmoittautumisen yhteydessä)

luonto

saavutettavat vesistöt ja uimapaikat

senioreille suunnittelu

värikäs historia

teknisten alojen osaaminen

metsäpolut ja reitit

lähiruoka

vesiliikenne

saunat ja saunakulttuuri

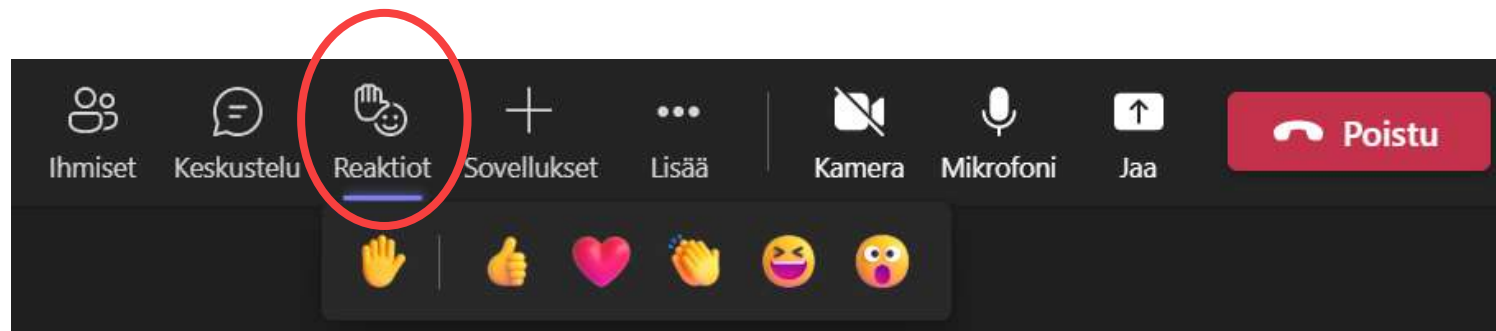
Tilaisuuden ohjelma

- **Johdanto kaupunkiseudun yhteistyöhön** / Päivi Nurminen, seutujohtaja
- Mentimeter-pulssi
- **Perehdytys kaupunkiseudun suunnitteluun: maankäyttö, liikennejärjestelmä, sivistyspalvelut, asukkaiden osallistuminen** / Kaisu Kuusela, Tapani Touru, Satu Kankkonen, Antti Lippo
- Mentimeter-pulssi
- **Keskustelua – osallistujien ajatukset, kysymykset ja kommentit**
 - Täällä voit kysyä! Toki voit myös kirjoittaa perehdytysesitysten aikana kysymyksiä chat-kenttään. Kysymyksiin vastataan tässä osiossa.
- **Seuraavat tilaisuudet ja osallistumismahdollisuudet**
- **Tilaisuus päättyy viimeistään klo 20.00**

Keskustellaan tänään rakentavasti

- Pyydä puheenvuoro Nosta käsi -toiminnolla tai laittamalla kamera päälle
- Pyri pitämään kamera päällä silloin, kun itse puhut.
- Voit halutessasi myös kirjoittaa chat-kenttään kysymyksesi tai kommenttisi
- Kuuntele, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja - edes chatin puolella

Tuntuvatko säännöt hyviltä? Jos nämä ok niin näytä vaikka peukkua!



Johdanto Tampereen kaupunkiseudun yhteistyöhön

Päivi Nurminen

8 kuntaa ja 0,4 miljoonaa asukasta

Heinäkuussa 2022

Tampere 244 800 asukasta
Kehyskunnat 159 700 asukasta
Seutu yhteensä **404 500** asukasta

Vuonna 2040

Väestötavoite **480 000** asukasta
Vuosikasvu n. 4000 asukasta/vuosi



400 000

A large number 400,000 is displayed in white. Below the number, there are many small, colorful human icons representing the population.

Muutokset, jotka vaikuttavat

**Turvallisuusympäristön
muutos**

Kasuvat hyvinvointierot

Ekologinen kriisi

**Kansalaisyhteiskunnan
vahvistuminen**

**Talouden, teknologian ja
työn murros**

Kaupungistuminen

Väestörakenteen muutos

**Hyvinvointialueiden
perustaminen**

Seudun strategia: Vehreä metropolimme 2040

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU



Lumoava arki

Kaupunkiseudulla voi asua eurooppalaisittain urbaanisti tai maaseudun kylissä. Naapurustomme ovat turvallisia ja viihtyisiä.

Asukkaille on tarjolla älykkäitä liikkumismahdollisuuksia ja elämyksiä vapaa-aikaan. Luonnon sinivihreys ihastuttaa arkeamme. Kuntien palvelut on viritetty tuottamaan asukkaille hyvinvointia ja elämänlaatua.

Asukasosallisuus ja yhteenkuuluvuus vahvistavat ilmapiiriä. Kaupunkiseutu on kaikille läheinen.



Fiksu kasvu

Toimimme ekologisesti kestävästi ja kuntarajattomasti. Kasvun selkärankana on eheä ja vahva yhdyskuntarakenne.

Seudullinen elinkeinopolitiikka vauhdittaa yritystoiminnan kestävää siirtymää ja panostaa valittuihin kärkiin.

Kaupunkiseudun työpaikat lisääntyvät, koulutus ja osaaminen kohtaa työpaikkojen tarpeet.

Yritysten sijoittumisessa ei katsota kuntarajoja.



Maailmalle auki

Teemme kaupunkiseutua maailmalla tunnetuksi ja parannamme yhteyksiä. Tänne on helppo saapua.

Tuemme monikulttuurisuutta ja -kielisyyttä sekä arjen kansainvälistymistä. Tänne on mukava juurtua.

Seudun työmarkkinat ja koulutusympäristöt houkuttelevat kansainvälisiä osaajia ja oppijoita. Täällä on hyvä kehittyä.

Rakennesuunnitelman avulla kehitetään kaupunkiseutua tulevaisuuden tarpeisiin

Kaisu Kuusela

Rakennesuunnitelman avulla kehitetään kaupunkiseutua tulevaisuuden tarpeisiin

- Tampereen seudun rakennesuunnitelma on kuntien tavoitteellisen yhteistyön väline seudun taajamarakenteen maankäytön kehittämiseksi.
- Se ei ole kaava, mutta aiemmilla kierroksilla sillä on ollut vahva kytkös kaavoitukseen, miksi?

Maakuntakaavaa on päivitetty.

Kunnissa on ollut vanhat yleiskaavat.

-> Aiemmissa rakennesuunnitelmissa on tehty vahvasti rakenteen kehitykseen vaikuttavia valintoja, jotka on viety juridisiin kaavoihin.



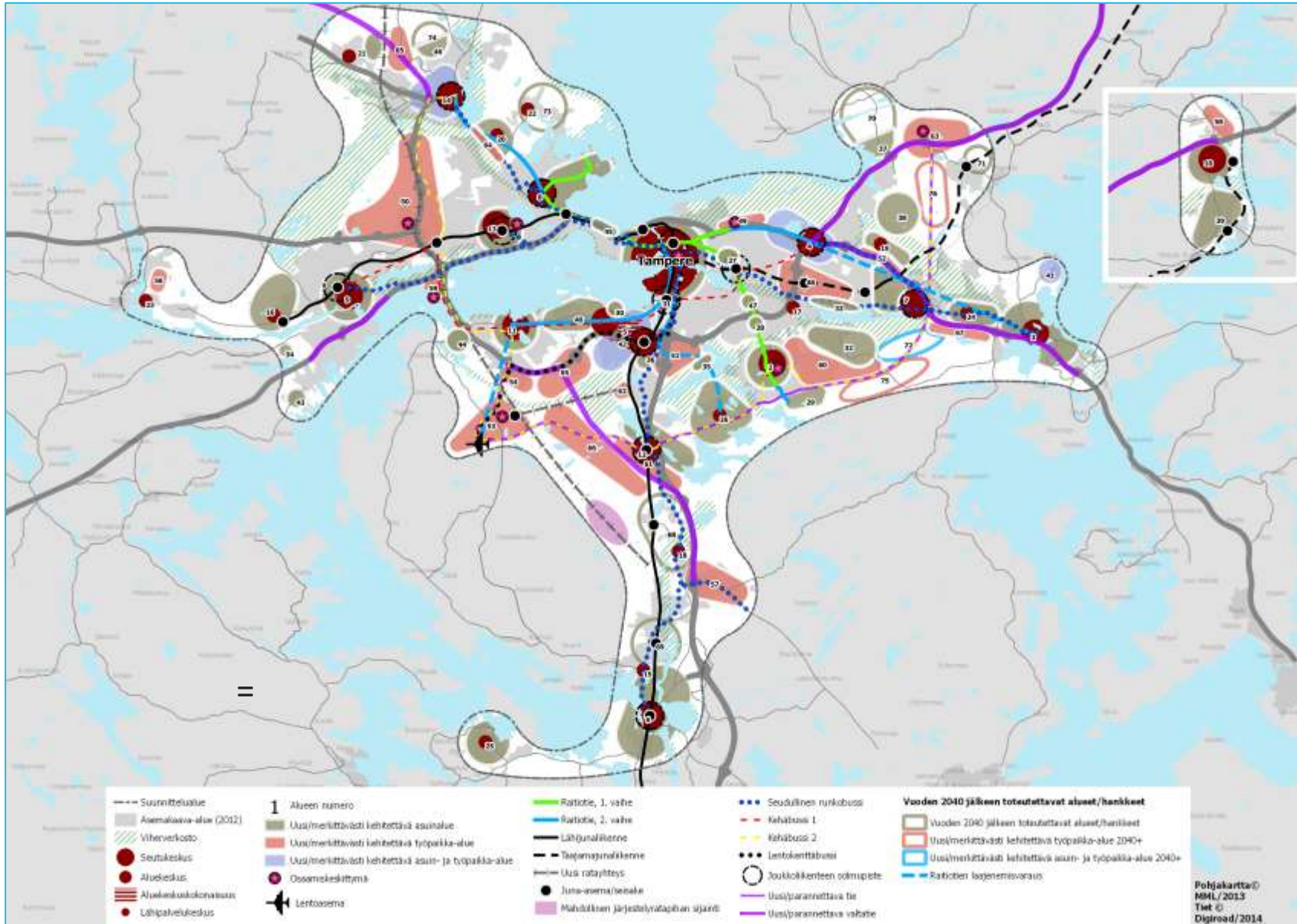
Mitä rakennesuunnitelma on ja ei ole?

- Kahdeksan kunnan yhteinen työkalu ja tahdonilmaus taajamarakenteen maankäytön kehittämisessä
- Työkalu, joka kytkee yhteen yhdyskuntarakenteen ja joukkoliikenteen
- Sopimus, jonka yhteydessä kunnat linjaavat rakentamisen määrää ja kohdistumista.
- Seudun strategia eli ”Vehreä metropolimme” kartalla
- Ydinkaupunkiseudun kehittämissuunnitelma
- Tuki seudun kunnille valintojen tekemiseen
- Eurooppalainen tapa suuralueiden kehittämiseen
- Kilpailukyky-suunnitelma

- Kaava
- Bussilinjoja tai aikatauluja
- Haja-asutusalueen tai maaseudun linjaukset
- Kyläkoulut
- Kuntien edunvalvontaa
- Yhdistymissuunnitelma

Rakennesuunnitelma 2040

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU



Perusratkaisu

Ennakoitu väestönkasvu (115 000 asukasta) sijoitetaan kehitettävän joukkoliikennejärjestelmän äärelle.

Julkinen palveluverkko sijoitetaan keskustoihin. Keskustat ovat merkittäviä palvelutyöpaikkojen alueita.

Uusia työpaikka-alueita kehitetään kehätien varrella.



Valmistui 2014

Rakennesuunnitelman tavoitteena on mahdollistaa kestävä kasvu

- Toimintaympäristö on monella tapaa mullistunut sitten edellisen rakennesuunnitelman vuodelta 2015. Ilmastonmuutos näkyy jo vahvasti, sota ja energiakriisi vaikuttavat jokaisen arkeen, asuinalueiden eriytyminen vahvistuu.
- Päivityksen alla on tehty tilannekuva keskeisimmistä muutoksista. Lisäksi toimintaympäristöä arvioidaan kaiken aikaa päivitysprosessin kuluessa.
- Tavoitevaiheessa keskitytään miettimään, mitä seudun kuntien tulee tehdä toimiakseen parhaalla tavalla muuttuneessa maailmassa. *Mitkä ovat tässä tilanteessa kuntien välisen yhteistyön painopisteet ja strategiset kärjet?*



Viime vuosina vahvistuneita teemoja

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Rakennuskannan korjausvelka

Vapaa-aika

Kestävä liikkuminen

Kansainvälistyminen

Digitaalisuus

Seudun vetovoima

Asumisen laatuhaasteet

Eriytymiskehityksen hillintä

Luontokato

Valmisteluprosessi

Kevät 2022

Valmistelun
lähtökohdat



Aloitus-
vaihe



Syksy 2022

Tavoite-
vaihe



Talvi 2023

Kokoamis-
vaihe



Kevät 2023

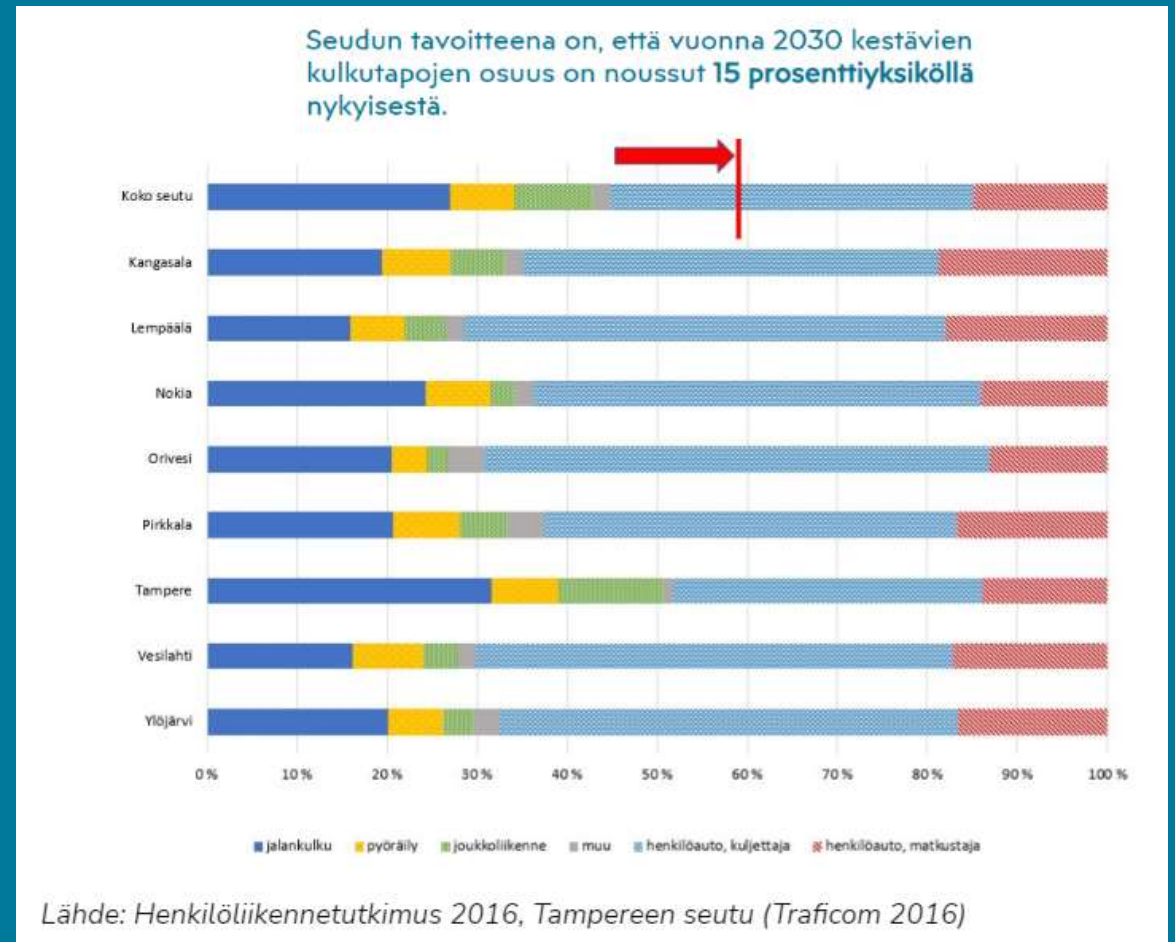
Hyväksymis-
vaihe

Liikennejärjestelmätyö ja – suunnittelu Tampereen kaupunkiseudulla

Tapani Touru

Ilmiöitä ja tavoitteita

- Miten puolitetaan liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä?
- Miten vastataan muuttuviin liikkumis- ja kuljetustarpeisiin väestön vanhetessa ja arvojen muuttuessa?
- Miten sovitetaan yhteen kunnianhimoiset kestävyys- ja kilpailukykytavoitteet sekä rajalliset taloudelliset resurssit?
- Miten varaudutaan kasvuun sekä kasvun hiipumiseen ja pidetään huolta järjestelmän toimivuudesta?



Tavoitetiloja, tiekarttoja ja yhteistyötä

- Seudun strategisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa muodostetaan kokonaiskuvaa seudun liikenteeseen ja liikkumiseen liittyvästä kokonaisuudesta ja tunnistetaan seudullisesti merkittäviä kehittämisteemoja
 - esimerkiksi lähijunaliikenteen kehittäminen osana liikennejärjestelmäkokonaisuutta
- Seudun liikennejärjestelmätyössä viedään eteenpäin keskeisiksi tunnistettuja kehittämisteemoja
 - esimerkkinä lähijunaliikenteen kehittämisen tiekartta
- Toimeenpanoa edistetään seudun sisällä ja seutuvaltio yhteistyössä
 - esimerkiksi suunnitteluyhteistyö seisakkeiden kehittämiseksi

Liikenne rakennesuunnitelmassa

- Joukkoliikennejärjestelmän tavoitetila kytkee yhteen eri joukkoliikennemuodot (lähijunat, raitiotiet, bussit ja muut).
- Pyöräliikenteen pääreitit yhdistää keskustaverkoston kestävästi.
- Lähipalvelut ja laadukkaat keskukset mahdollistavat kävelyn käytettävyyden.
- Solmupisteet palveluineen (mm. liityntäpysäköinti) mahdollistavat toimivat matkaketjut
- Tieverkosto palvelee sujuvasti nykyisen kaltaisia tieliikennemääriä
- Rakennesuunnitelma kytkee maankäytön ja liikennejärjestelmän yhdeksi kokonaisuudeksi, joka vastaa ihmisten liikkumistarpeisiin kestävästi ja sujuvasti.



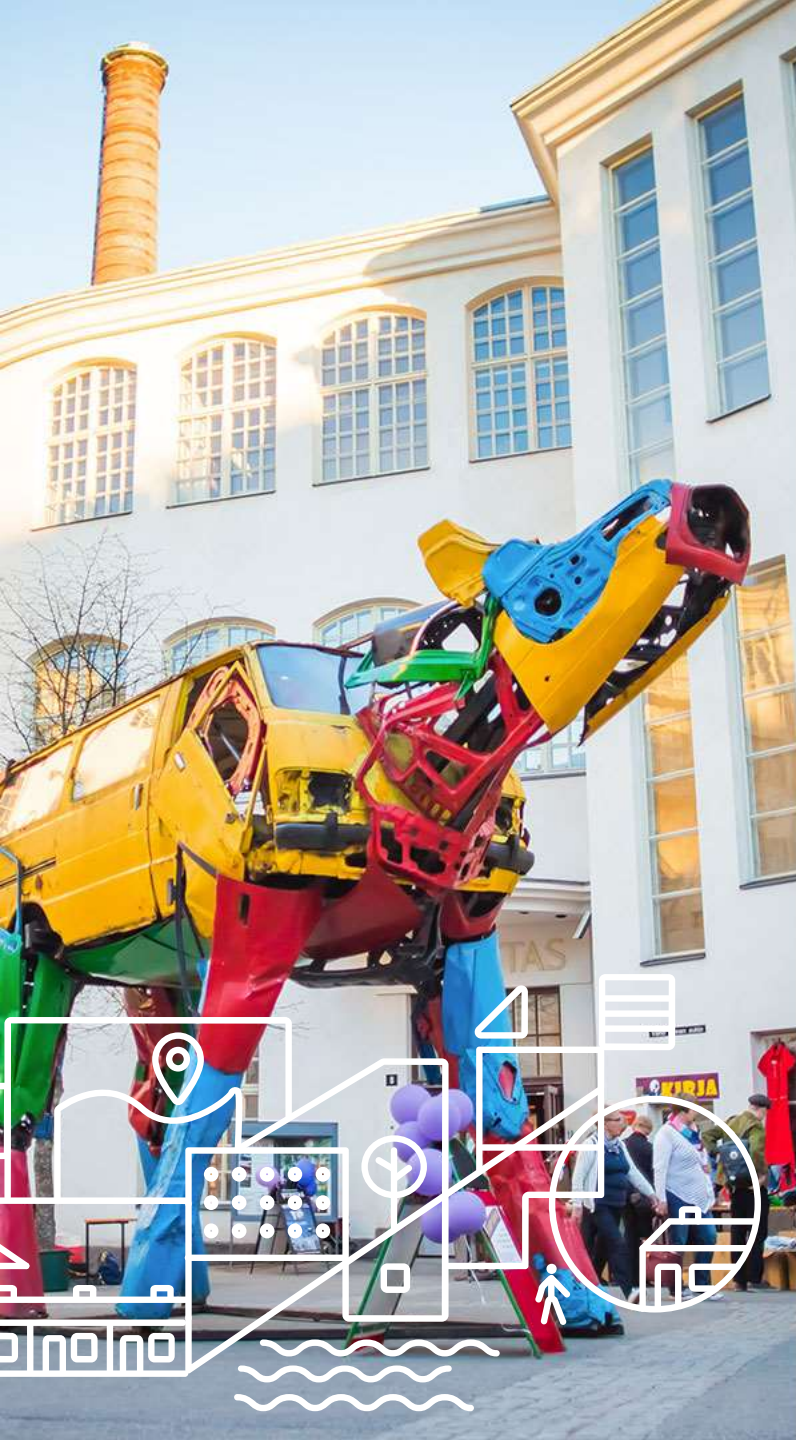
Liikkujat määrittävät, miten liikennejärjestelmän kestävyys kehittyy

- Millaisia muutoksia sinun olisi mahdollista tehdä kulkutapatottumuksissasi liikennejärjestelmän terveyden ja turvallisuuden lisäämiseksi?
- Millaisia muutoksia haluaisit nähdä liikennejärjestelmässä tulevien vuosien ja vuosikymmenten aikana?
- Millaisia muutoksia haluaisit nähdä ihmisten liikennekäyttäytymisessä tulevien vuosien ja vuosikymmenten aikana?



Sivistyspalveluyhteistyö Tampereen kaupunkiseudulla

Satu Kankkonen



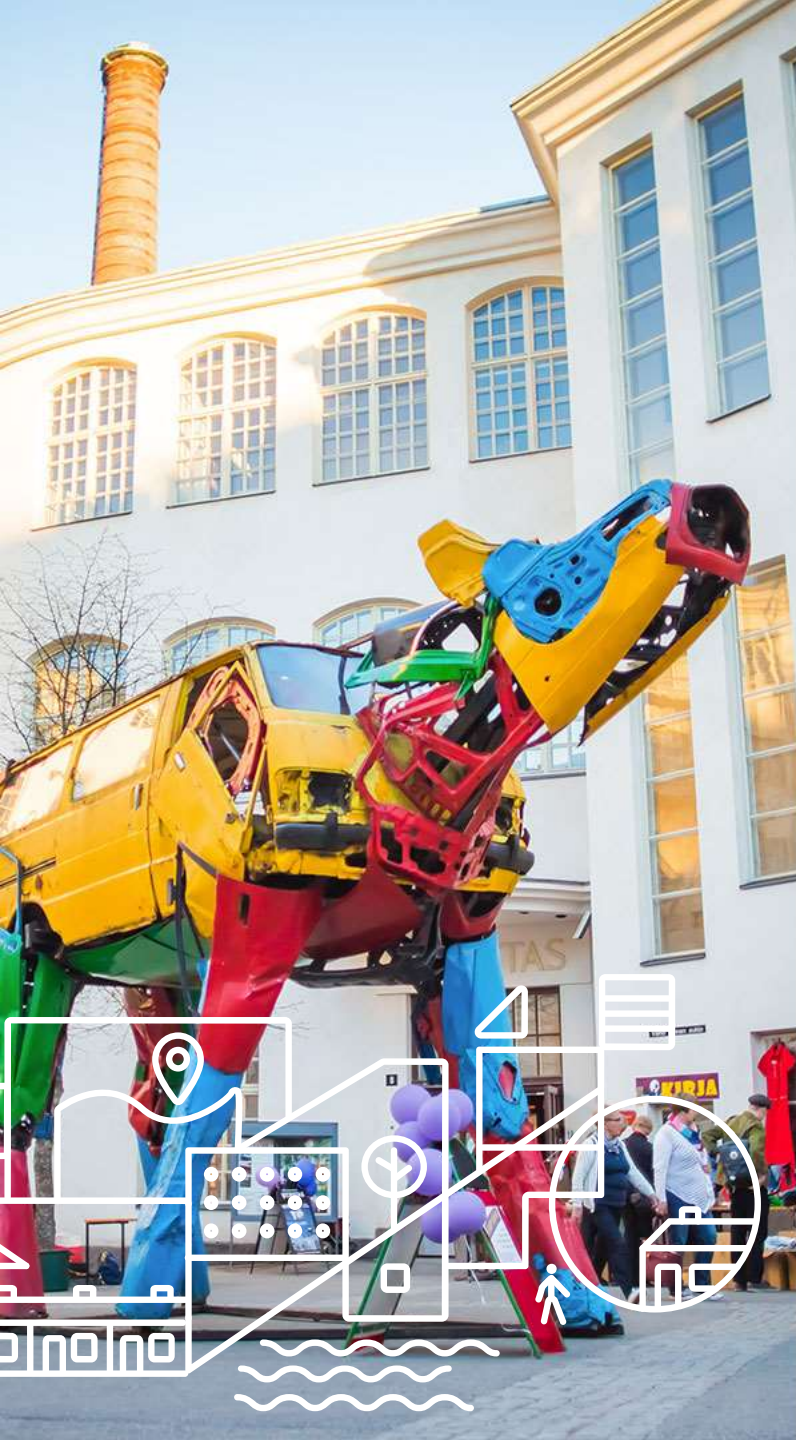
Mitä tavoitellaan?

Sivistyspalvelujen yhteistyötä tehdään kasvatus- ja opetuspalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden saralla sekä hyvinvointijohtamisen kehittämisessä.

Seutuyhteistyön avulla on mahdollista suunnata kehittämistyötä yhdessä tunnistettuihin asioihin ja kehittää palveluista paremmin toimivia ja korkealaatuisia.

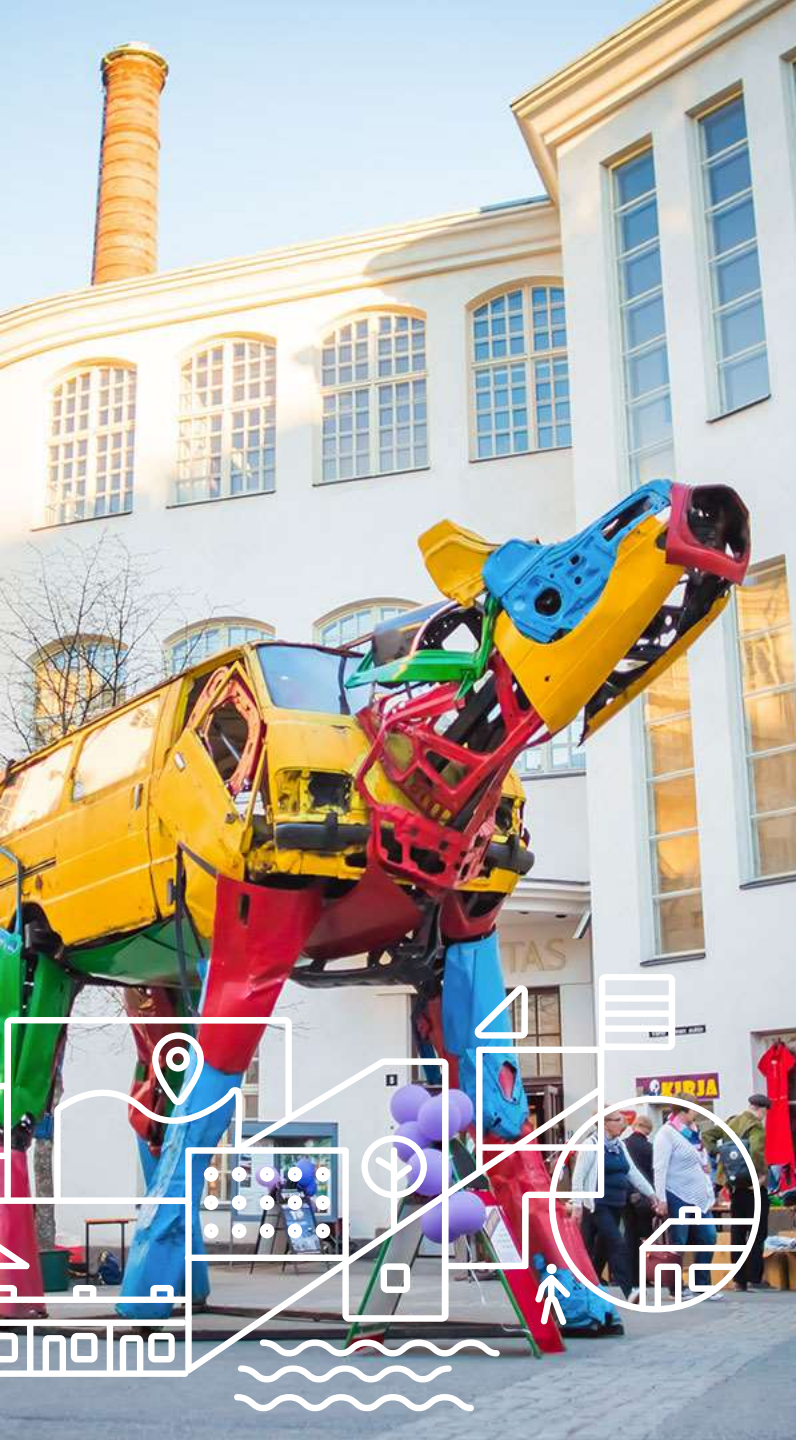
Työ on vapaa-ehtoista ja kuntarajatonta.

LUOTTAMUS on kaiken yhteistyön perusta.



Tulevaisuus

- **Sivistystä tarvitaan kestäväns tulevaisuuden rakentamiseen.**
- **Lasten ja nuorten hyvinvointi** kaiken kehittämistyön keskiössä - miten päästä pois ihmisiä loppuun kuluttavasta elämäntavasta?
- **Osaamisen ennakointi, yhteistyö työelämän kanssa** – miten saada tulevaisuudessa nuoret paremmin mukaan myös opintojen ja oppimisympäristöjen suunnitteluun?
- **Yhteiskunnan arvojen ja ihanteiden muutos haastaa** – onko korkea koulutus yksinään jatkossa tavoiteltavaa? Mitä muita taitoja tarvitaan? Moniarvoiset ja –kulttuuriset oppimisympäristöt?



Sivistys tiloissa ja paikoissa

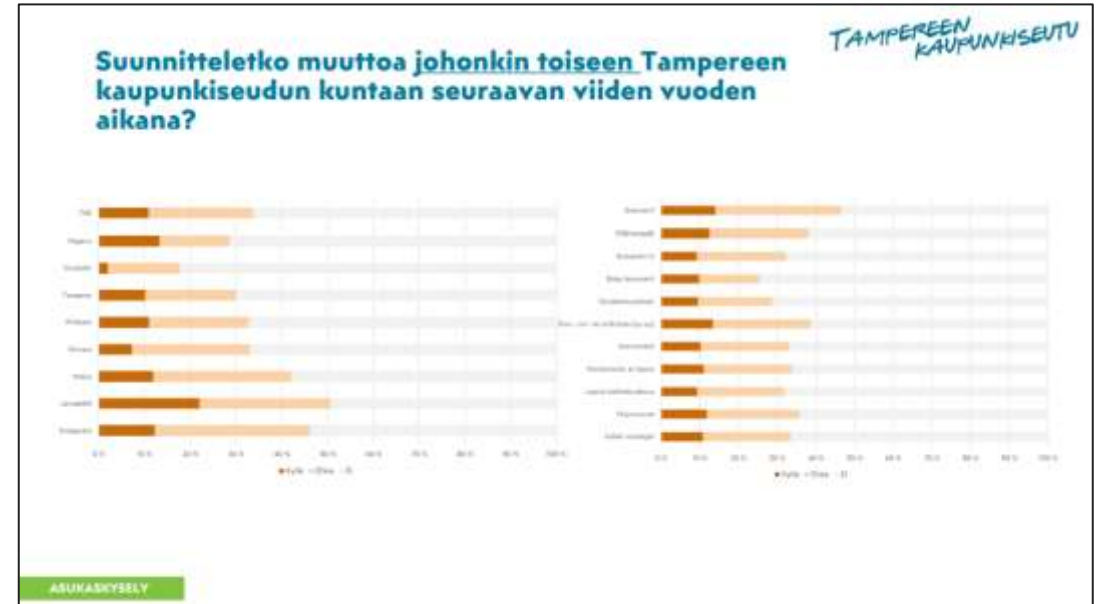
- Edellisessä rakennesuunnitelmassa huomio oli palveluverkoissa alueellisesti. **Pitäisikö nyt puhua seudullisesta palvelutilasta kokonaisuutena** ja saavutettavista sijainneista palvelun luonteesta riippuen?
- **Palvelut** ovat yksi tärkeimmistä rakenteen toimivuuden ja **ihmisten arjen sujuvuutta määrittävistä** tekijöistä.
- Palveluja erilaisissa tiloissa ja paikoissa – tai paikaton palvelu, kuntarajaton seudullinen palvelu? -
> **Asukaslähtöisyys ja toiminnallinen kaupunkiseutu suunnittelua ohjaaviksi periaatteiksi** hallinnollisen näkökulman sijaan?
- On palveluja, jotka tarjotaan perinteisemmin fyysisissä sijainneissa (varhaiskasvatus) ja palveluja, jotka tarvitsevat uudenlaisia muotoja ja tilallisuutta (toisen asteen koulutus, vapaa-aikapalvelut).
- **Miten** huomioida alueellinen eriytyminen ja koulusegregaatio... **rakennetaan kestäväää kaupunkiseutua ja hyvinvointia?**

Miten asukkaat voivat osallistua ja vaikuttaa?

Antti Lippo

Erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa

- Seutupaneeli
 - sähköpostirekisteri asukkaista, jotka ovat kiinnostuneita osallistumisesta
 - Panelistina saat suoraan sähköpostiin tiedon eri osallistumismahdollisuuksista
- Kyselyt
 - Asumisen ihanteet
 - Poismuuttajakysely
 - Bongaa ilmastonmuutos
- Verkkodialogit (digitaalinen kansalaispaneeli)
- otakantaa.fi
- Henkilöliikennetutkimus (valtakunnallinen, noin neljän vuoden välein)
- Koulumatka- ja liikkumiskysely
- Kirjoitus- ja kuvakilpailu nuorille
- Keskustabarometri
- Asukasraati seutustrategian sparraajana
- Vuorovaikutustilaisuudet, yhteiskehittäminen, testikäyttäjät



399 seudun asukasta mukana verkkodialogeissa – 57 pienryhmää keskusteli seudun liikennejärjestelmästä

”Fiksu ja reilu liikkuminen”

Kipupisteitä

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

1. Kevyen liikenteen väylät koetaan turvattomiksi:

- eri vauhtiset kulkutavat (kävely, pyöräily, sähköpotkulaudat) samoilla väylillä
- pyörät ohjataan busseista poistuvien tai busseihin nousevien eteen
- pyöräkaistat kulkevat muihin kaupunkiin verrattuna epäloogisesti
- ihmiset eivät osaa huomioida ja kommunikoida muiden kevyen liikenteen käyttäjien kanssa
- Vanhemmat pelkäävät lastensa liikkumisturvallisuutta → syntyy oravanpyörä: aikuiset kuskaa autolla lapsia kouluun ja lisäävät autolla turvattomuutta. (Huom. Mikä on lasten kokemus?)

2. Joukkoliikenteen reitti- ja aikataulumuutokset vaikuttaneet negatiivisesti omaan arkiliikkumiseen

- Erityisesti ratikka vaikeuttanut bussiliikennettä erityisesti joillakin asuinalueilla (Huom. alueet voisi yrittää tunnistaa aineistosta)

3. Liikennejärjestelmä ei turvaa tasa-arvoisia liikkumismahdollisuuksia

- eri ikäisillä asukkailla erilainen matkustajakokemus
- Huoli joukkoliikenneköyhyydestä ja alueiden eriarvoistumisesta

”Teema esillä
jokaisessa 57
keskustelussa”

Vipupisteitä

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

1. Ratikan helppous ja vaivattomuus, ”ratikkaa rakastavat kaikki sen käyttäjät”.

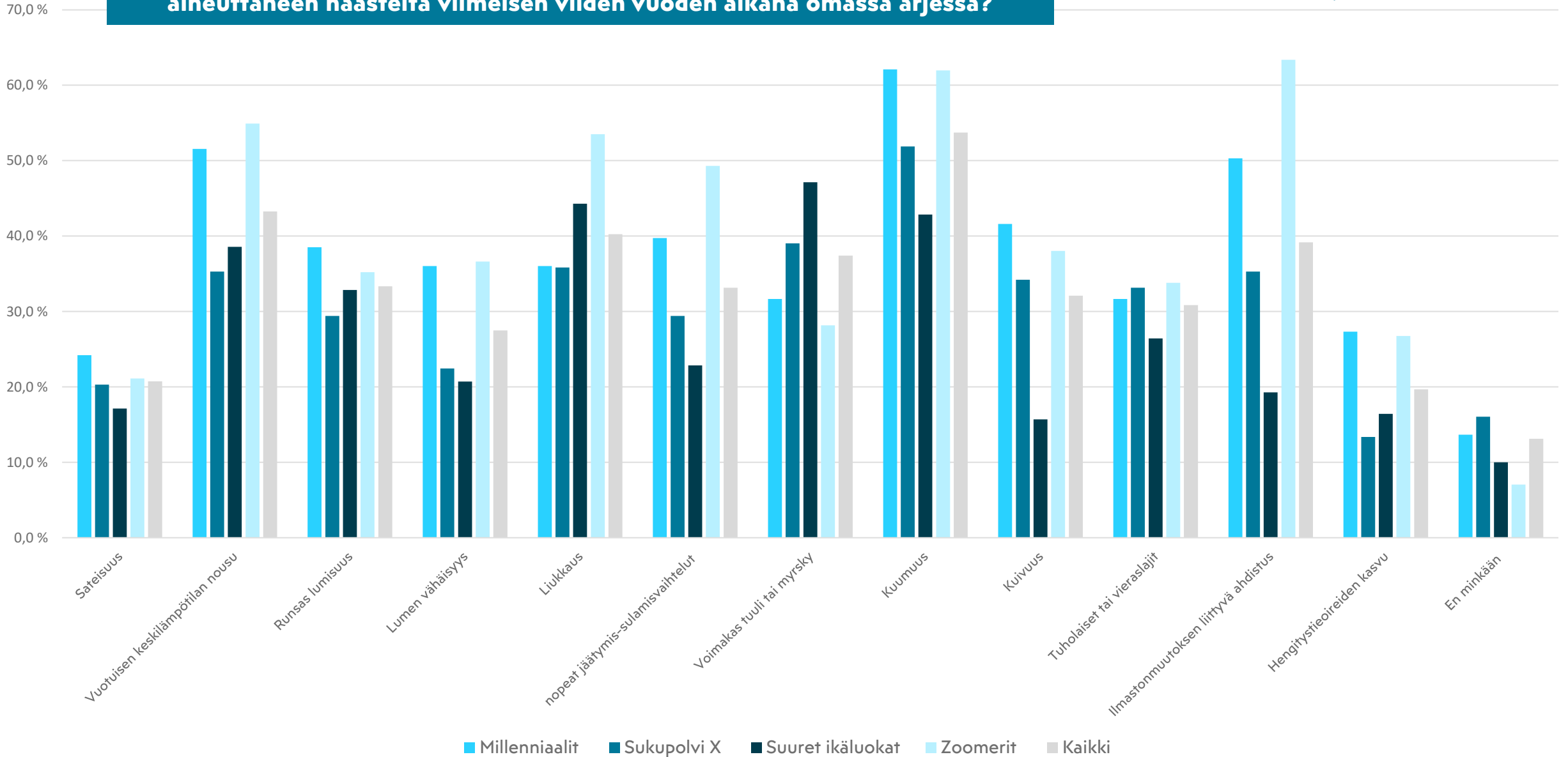
2. Yleinen näkemys, että oma autoilu vähenee 5-10 vuoden kuluessa

- Etätyöskentely yleistyy
- Keskustan tietöiden vähentyminen helpottaa kävelyä ja pyöräilyä
- Yhä useampi haluaa tietoisesti valita kestävämpiä liikkumistapoja
- Rakentamisessa ja kaavoituksessa kävely ja pyöräily otetaan paremmin huomioon.

3. Laajeneva raideliikenne houkuttelevana vetovoimatekijänä

Bongaa ilmastonmuutos! Minkä ilmiöiden tunnistat lisääntyneen tai aiheuttaneen haasteita viimeisen viiden vuoden aikana omassa arjessa?

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU



Bongaa ilmastonmuutos -kysely, N=564 (Tampereen kaupunkiseutu 2022)

Asukasraati mukana sparraamassa seutustrategiaa talven ja kevään aikana



Asukasraati vaikutti työllään mm. siihen, seutustrategiassa korostuvat seudun vahvuutena sini-vihreä ympäristö ja luontoarvot.

”Vehreä metropolimme”

”Asukasraadissa opin vahvemmin ymmärtämään Tampereen kaupunkiseudun kehitykseen johtaneita seikkoja sekä historiaa, mutta myös sen miten ainutlaatuisesta kokonaisuudesta on kyse. Nyt näen alueen entistäkin kiinnostavampana ja uskon aidosti sen vahvaan kehitykseen myös tulevaisuudessa.”

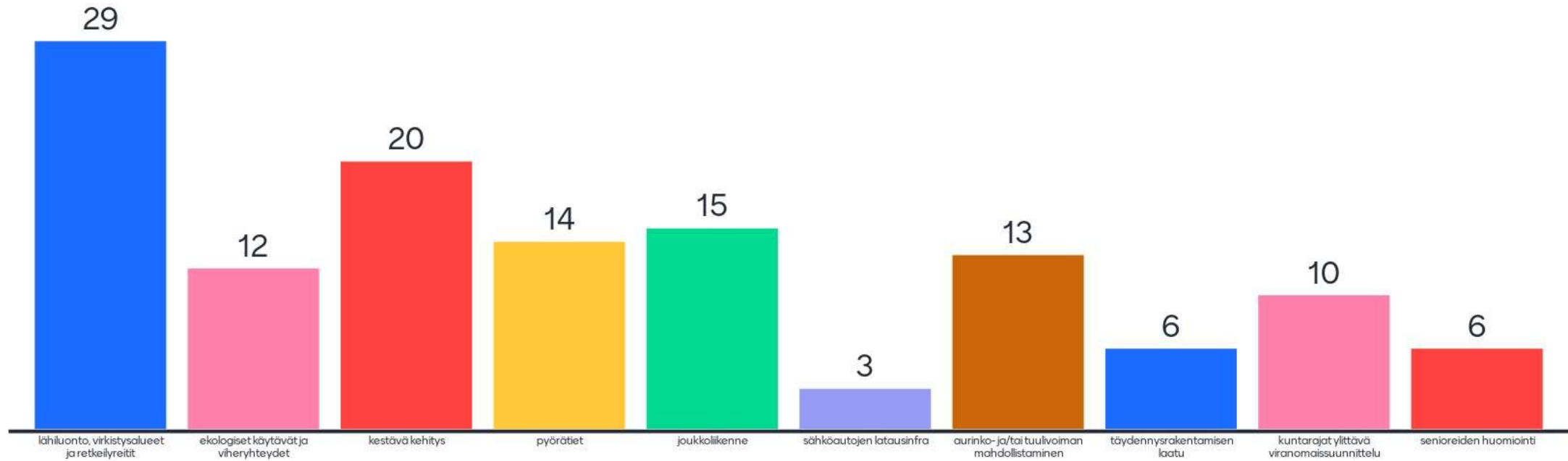
”Asukasraati toi upean näköalapaikan siihen, mitä kaupunkiseudulla tapahtuu, millaisia asioita edistetään monen kunnan yhteistyöllä. Ja miten se tapahtuu... Olin iloisesti vähän yllättynekin siitä, miten meidän raatilaisten näkemykset otettiin huomioon, niistä keskusteltiin ja niistä haluttiin kuulla lisää. Oli hienoa keskustella asiantuntijoiden ja muiden raatilaisten kanssa, vaihtaa ajatuksia ja kuulla myös muiden raatilaisten näkemyksiä. Oppia itse paljon lisää ja laajentaa näkökulmia.”

*”Jos ennen asukasraadissa
toimimista olin seudun fani, olen
sitä vielä enemmän nyt.”*

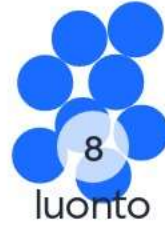
Tulossa olevia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia

- **Suuri asukaskysely – asumisen valinnat ja ihanteet (talvella)**
 - Edellisissä asukas- ja poismuuttajakyselyissä (2020) yli 3500 vastaajaa
- **Vehreä metropolimme – asukaswebinaarit / työpajat? (talvi-kevät 2023)**
- **Keskustabarometri sis. asukaskysely (kevät/kesä 2023)**

Minkä asioiden kehittämiseen pitäisi erityisesti panostaa? Valitse 1-3 asiaa



Mikä voisi olla Tampereen kaupunkiseudun vielä piilossa oleva helmi tai hyödyntämätön vahvuus? Valitse 1-2 asiaa



Kiitos kun osallistuit!

www.tampereenseutu.fi